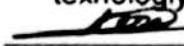

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:
 dos. Zaur Məmmədov
"14" 02 2025-ci il

Fənn sillabusu:

İxtisas: 050704 "Baytarlıq təbabəti"

Fakültə: "Baytarlıq"

Kafedra: "Baytarlıq və zoomühəndislik elmləri"

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: "Parazitologiya və invazion xəstəliklər" – 2 (Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin Elmi Şurasının qərarı ilə nəşrinə icazə verilmişdir 11 sentyabr, protokol EŞ № 1/2)

Kodu: İPF –B23.2

Tədrisili: IV(2024-2025)

Semestr: VIII(yaz)

Tədris yükü: Cəmi : 150 saat. Auditoriyadan kənar 90 saat. Auditoriya saati 45 saat.
(30 saat mühazirə, 15 saat laboratoriya)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5

Auditoriya : №:312

Saat: 14:05

II.Müəllim haqqında məlumat: Bilalov Rəhim Məmiş oğlu. bayt.e.ü.f.d., dosent

Məsləhət günləri və saati: II gün 2 saat

E-mail ünvanı: rahim19511951@mail.ru

Kafedra ünvanı: Lənkəran ş., Fiziki küç, 170-a

III.Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat:

1.Qocayev E.Q. Kənd təsərrüfatı heyvanlarının prioplazmodozları monoqrafiya, Gəncə, AKTA, 2008

2.R.M.Bilalov "Parazitologiya və heyvanların invazion xəstəlikləri" LDU Lənkəran 2021.

IV.Prerezkvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən mikrobiologiya, immunologiya, virusologiya fənninin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərinə tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Parazitologiya və invazion xəstəliklər fənni parazitər xəstəliklərdən, onlara qarşı mübarizə tədbirlərindən, elmin və qabaqcıl təcrübənin nailiyyətlərindən hərtərəfli bəhs edilir. Parazitizim hadisəsi müxtəlif növlərdən olan iki orqanizm arasında elə münasibət formasıdır ki, onlardan biri yəni (parazit) digərindən qida mənbəyi və yaşayış mühiti kimi istifadə edilir. Beləliklə, bir tərəfdən heyvan orqanizmini zəiflədərək, onların yolxucu xəstəliklərə qarşı müqavimətini azaldır, digər tərəfdən isə dəridə əmələ gətirdikləri zədəli yerlərdə mikroorqanizmlərin çoxalmaları və xəstəlik törəmələri üçün şərait yaradırlar. Bizen isə özlərimikroorqanizmləri, xüsusən patogen mikrob və bakteriyaları mexaniki olaraq yayılır. Parazitər xəstəliklərin əksəriyyəti

Azərbaycan şəraitində ətraflı öyrənilmişdir. Heyvanların dərxi parazitoloji xəstəliklərin qarşı işlənilib hazırlanmış dəyərli elmi təkliflər təsərrüfatlarda geniş tətbiq edilir.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər:Fənn üzrəsmestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024- cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə:Tələbələrini biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir:20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024- cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materiala dərindən başa düşür , cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal- tələbə keçilmiş material tam başa düşür,cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür , lakin nəzəri cəhətdən bəzi qüsurlara yol verir.
- 6 bal-tələbənin cavabına əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir .
- 3 bal-tələbənin mövzudan xəbəri var ,lakin fikrini əsaslandırə bilmir.
- 1-2 bal-tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal – suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX.Davranış qaydaları pozulması:Tələbə Unversitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

X.Təqvim mövzu planı:Cəmi 45 saat. (30 saat mühazirə, 15 saat laboratoriya)

№	Mühazirə	Saat	Tarix
1.	Mövzu 1: Davarın piroplamidiozları. Plan: 1. Qoyunların babeziozu. 2. Qoyunların piroplazmozu. 3. Qoyunların teyleriozu. 4. Qoyunların anaplazmozu.	2	
2.	Mövzu 2: Digər heyvanların piroplamidiozları. Plan: 1. Donuzların piroplazmozu. 2. Atların piroplazmozu. 3. İtlərin piroplazmozu.	2	

3.	Mövzu 3: Koksidiozlar Plan: 1. Koksidiozların biologiyası 2. Koksidiozların sistematikasısı və diaqnozu	2
4.	Mövzu 4: Koksidiozlar Plan: 1. Qaramalın eymeriozu. 2. Davarın eymeriozu. 3. Quşların eymeriozu.	2
5.	Mövzu 5: Qaramalın beznoitozu , trixomonozu və toksoplazmozu Plan: 1. Qaramalın beznoitozu. 2. Qaramalın trixomonozu. 3. Toksoplazmoz	2
6.	Mövzu 6: Müxtəlif heyvanlarda iptidailərin törətdikləri xəstəliklər Plan: 1. Atların cütleşmə xəstəliyi. 2. Dəvələrin su-auru xəstəliyi. 3. Leyişmanioz 4. Donuzların balantidiozu	2
7.	Mövzu 7: Akarologiya haqqında anlayış. Plan: 1. Buğumayaqlıların biomorfoloji xüsusiyyətləri. 2. Akarologiya haqqında anlayış. 3. Gənələrə qarşı aparılan mübarizə tədbirləri.	2
8.	Mövzu 8: Akarologiya. Gənələrin biomorfoloji xüsusiyyətləri. Plan: 1. Gənələrin biomorfoloji xüsusiyyətləri. 2. Otlaq və yataq gənələrinin inkişafı və çoxalması. 3. Otlaq və yataq gənələrinin xəstəliklərin yayılmasında rolu.	2
9.	Mövzu 9: Qoturluq gənələri və heyvanların qoturluq xəstəlikləri. Plan: 1. Qoturluq gənələrinin törətdiyi xəstəliklər. Akarozlar 2. Psoroptozun (dəri səthi qoturluq) törədiciyi, inkişafı və əlamətləri. 3. Xorioptoz (dəri yeyən qoturluq) xəstəliyi.	2
10.	Mövzu 10: Entomologiya. Plan: 1. Həşəratların morfologiyası və sistematikasısı 2. Cücülərin (qan soran həşəratların) biomorfoloji xüsusiyyətləri. 3. Qansoran həşəratların müxtəlif xəstəliklərin yayılmasında rolu.	2
11.	Mövzu 11: Qaramalın mozalan (hipodermatoz) xəstəliyi. Plan: 1. Qaramalın dəri mozalanı xəstəliyinin törədiciyi, inkişafı və əlamətləri. 2. Qaramalın dəri mozalanı xəstəliyinin müalicəsi və profilaktikasısı.	2
12.	Mövzu 12: Davarların və atların mozalan xəstəlikləri. Plan: 1. Atların rinestros və qastrofilyoz xəstəlikləri 2. Qoyunların (mozalan) estrozunun törədiciyi, inkişafı, müalicə və profilaktikasısı.	2
13.	Mövzu 13: Qansoran qanadlı cücülərin biomorfologiyası. Plan: 1. Qansoran qanadlı cücülərin biomorfologiyası.	2

	2. Göygöyünlər ,Hünülər ,mığmığalar və bitlər 3. Cücülərə qarşı aparılan mübarizə tədbirləri.		
14.	Mövzu 14: Qanadsız qansoran cücülər. Plan: 1. Qanadsız qansoran cücülərin ümumi xarakteristikası. 2. Taxtabiti,arıların braulyozu və birələri 3. Qanadsız buğumayaqlılara qarşı aparılan profilaktika və mübarizə tədbirləri.	2	
15.	Mövzu 15: Balıqlarda ibtidailərin törətdiyi xəstəliklər. Plan: 1. Balıqların arqulyozu(Balıq bitləri) 2. Balıqların ixtiofitiriozu. 3. Balıqların eymeriozu.	2	
Cəmi:		30 s.	

Laboratoriya – praktik məşqələ

		Saat	Tarix
1.	Mövzu 1: İbtidailərin biomorfoloji xarakteristikası.	2	
2.	Mövzu 2: Piroplazmidlərin morfoloji xüsusiyyətləri və səciyyəvi əlamətləri.	2	
3.	Mövzu 3: Piroplazmidozların diaqnostika üsulları. Qan və punktət yaxmasının hazırlanması və mikroskopiya.	2	
4.	Mövzu 4: Koksidiaların biomorfoloji xarakteristikası. Eymeriya və izosporanın quruluş sxemi. Koksidiozları diaqnostika üsulları.	2	
5.	Mövzu 5: Eymeriyanın inkişaf mərhələləri və bioloji xüsusiyyətləri.	2	
6.	Mövzu 6: Trixomonadın və leysmaniyanın quruluş sxemi.	2	
7.	Mövzu 7: Buğumayaqlıların biomorfoloji xarakteristikası və sistematikası.	2	
8.	Mövzu 8: Gənələrin morfoloji və bioloji xüsusiyyətlərinin sxematik icmalı. İksod gənələri.	1	
Cəmi:		15 s.	

XI. Fənn üzrə tələblər:

- Parazitologiya və invazion xəstəliklər fənni bəyartılığın mühüm bölməsi kimi helmintozlar, protozoqlar və araxnoentomozlar;
- hər bir xəstəliyin törədiciyini onun inkişafının xəstəliyin yayılmasını klinik əlamətlərini, diaqnozu, müalicə və profilaktikasını dərinlən tələbə bilməlidir.

XII.Fənn üzrə təlim nəticələri:

FTN1.Heyvanların ,quşların ,arı,və balıqların parazitər xəstəliklərini səciyyələndirən xüsusiyyətlərini öyrənmək

FTN2.Parazitizmin bioloji əsaslarını öyrənmək

FTN3.Parazitoloji müayinənin əsaslarını öyrənmək

FTN4.Parazitofauna haqqında biliklərə yiyələnmək

XIII. Tələbələrə fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: I –ci Kollektiv sualları:

1. Qoyunların babeziozu.
2. Qoyunların piroplazmozu.
3. Qoyunların teyleriozu.
4. Qoyunların anaplazmozu.
5. Donuzların piroplazmozu.

6. Donuzların balantidiozu.
7. Atların piroplazmozu.
8. Atların nutalliozu.
9. İtlərin piroplazmozu.
10. Qaramalın eymeriozu.

II –ci Kollektivium sualları:

1. Dəvələrin su-auru xəstəliyi.
2. Donuzların balantidiozu.
3. Buğumayaqlıların biomorfoloji xüsusiyyətləri.
4. Akarologiya haqqında anlayış.
5. Gənələrə qarşı aparılan mübarizə tədbirləri.
6. Gənələrin biomorfoloji xüsusiyyətləri.
7. Otlaq və yataq gənələrinin inkişafı və çoxalması.
8. Otlaq və yataq gənələrinin xəstəliklərin yayılmasında rolu.
9. Qoturluq gənələrinin törətdiyi xəstəliklər. Akaroz.
10. Psoroptozun (dəri səthi qoturluq) törədiciyi, inkişafı və əlamətləri.

XV. İmtahan sualları:

1. Qoyunların babeziozu.
2. Qoyunların piroplazmozu.
3. Qoyunların teyleriozu.
4. Qoyunların anaplazmozu.
5. Donuzların piroplazmozu.
6. Donuzların balantidiozu.
7. Atların piroplazmozu.
8. Atların nutalliozu.
9. İtlərin piroplazmozu.
10. Qaramalın eymeriozu.
11. Davarın eymeriozu.
12. Quşların eymeriozu.
13. Qaramalın beznoitozu.
14. Qaramalın trixomonozu.
15. Atların cütləşmə xəstəliyi.
16. Dəvələrin su-auru xəstəliyi.
17. Donuzların balantidiozu.
18. Buğumayaqlıların biomorfoloji xüsusiyyətləri.
19. Akarologiya haqqında anlayış.
20. Gənələrə qarşı aparılan mübarizə tədbirləri.
21. Gənələrin biomorfoloji xüsusiyyətləri.
22. Otlaq və yataq gənələrinin inkişafı və çoxalması.
23. Otlaq və yataq gənələrinin xəstəliklərin yayılmasında rolu.
24. Qoturluq gənələrinin törətdiyi xəstəliklər. Akaroz.
25. Psoroptozun (dəri səthi qoturluq) törədiciyi, inkişafı və əlamətləri.
26. Xorioptoz (dəri yeyən qoturluq) xəstəliyi.
27. Gücülərin (qan soran həşəratların) biomorfoloji xüsusiyyətləri.
28. Qansoran həşəratların müxtəlif xəstəliklərin yayılmasında rolu.

29. Qaramalın dəri mozalanı xəstəliyinin törədiciyi və əlamətləri.
30. Qaramalın dəri mozalanı xəstəliyinin müalicəsi və profilaktikası.
31. Atların mozalan xəstəliyi.
32. Rinestroz və qastrofilyoz xəstəlikləri.
33. Qoyunların (mozalanı) estrozu.
34. Qansoran qanadlı cücülərin ziyankarlıq xüsusiyyətləri.
35. Cücülərə qarşı aparılan mübarizə tədbirləri.
36. Qanadsız qansoran cücülərin ümumi xarakteristikası.
37. Buğumayaqlılara qarşı profilaktika və mübarizə tədbirləri.
38. Balıqların ixtiofitiriozu.
39. Taxtabiti, arıların braulyozu və birələri
40. Balıqların eymeryozu.

"Parazitologiya və invazion xəstəlikləri – 2" fənninin sillabusu – **050704** "Baytarlıq təbabəti" ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Baytarlıq və zoomühəndislik elmləri" kafedrasında müzakirə edilərək (14 fevral 2025-ci il 12 sayılı protokol) təsdiq olunmuşdur.

Fənn müəllimi:

dos. R. Bilalov

Kafedra müdiri:

dos. R. Bilalov